/ Copie / :

Dosarul nr.2-725/2022
2-22140674-38-2-27092022

H O T Ă R Î R E
În numele Legii

Dispozitivul hotărîrii pronunţat public la 29 mai 2023 în or.Şoldăneşti .
Hotărîrea integrală întocmită la 01 august 2023.

Judecătoria Orhei, sediul Șoldănești
Instanţa de judecată având în componență :
Preşedintele şedinţei, judecător Elvira LAVCIUC
Grefier Șarcanean Tatiana

Cu participarea avocatului Mocanu Serghei, reclamantului *****
În lipsa avocatului Adam Alexandru și pârâților Lupan Ilie, *****.

Examinând în şedinţă de judecată publică, în procedură contencioasă cauza civilă la cererea de chemare în judecată a reclamantului ***** către ***** privind încasarea prejudiciului moral și cheltuielilor de judecată ,-

C O N S T A T Ă :

Argumentele participanţilor la proces :

1. La 27.09.2022, reclamantul ***** a intentat acţiune civilă către ***** privind încasarea prejudiciului material, moral și cheltuielilor de judecată. /f.d.1-3/.
2. În motivarea cererii de chemare în judecată, reclamantul a invocat că, la data de 09 mai 2022, în jurul orei 19:50, subsemnatul ***** aflându-se la terasa magazinului ce-i aparține familiei sale ***** din satul Răspopeni, raionul Șoldănești, de el s-a apropiat pârâtul *****, care vizual se afla în stare de ebrietate alcoolică și i-a reproșat de ce nu a vândut țigări copiilor săi minori. După, a luat un scaun din lemn și l-a aruncat jos, apoi l-a îmbrâncit și el ***** a căzut jos. Intre timp, de ei s-a apropiat și pârâtul Lupan Ilie care s-a implicat în conflict și a început a-l numi cu cuvinte necenzurate și ofensatoare, a deteriorat un scaun din lemn și două pahare din sticlă. Ca urmare a intervenit soția sa și le-a cerut să părăsească teritoriul magazinului. După aceasta pârâtul Lupan Ilie a apelat la Serviciul Național Unic pentru Apeluri de Urgență 112 și a comunicat că are un conflict cu el *****. Informația a fost înregistrată în R-2 al IP Șoldănești, cu nr.1341 din 09.05.2022 care a fost cercetată de către ofițerul superior de sector al SP nr. 2 al Inspectoratului de Poliție Șoldănești, inspector principal Timercan Marin. Ultimul, colectând și administrând probele a constat că în acțiunile pârâților ***** sunt prezente elementele constitutive ale contravenției prevăzute de art.354 Cod contravențional - huliganismul nu prea grav și în privința acestora a fost întocmite procese-verbale cu privire la

contravenție nr. MAI 05498671 și nr. MAI 05498734 din 10 mai 2022, fiind ambii sancționați cu amendă în mărime a câte 6 unități convenționale. La audierea pârâților în calitate de persoane în privința cărora a fost pornit procesul contravențional, aceștia au recunoscut vina. Astfel, în urma acțiunilor ilegale ale pârâtului ***** a suportat durere fizică de la faptul că l-a îmbrâncit și a căzut jos, precum și prin acțiunile sale de injurare și insultare i-a cauzat prejudiciu moral prin lezarea demnității și a înjosirii în loc public. Prin acțiunile pârâtului Lupan Ilie i-a fost cauzat un prejudiciu moral ca urmare a adresărilor insultătoare în adresa sa precum și a apelului la serviciul 112 și depunerii unui denunț calomnios în privința sa. De asemenea, dumnealui până în prezent nu și-a cerut scuze pentru cele întâmplate și zice că nimeni nu-i va face nimic din motiv că fiica lui activează în calitate de polițist. Lupan Ilie i-a cauzat și un prejudiciu material în mărime de 500 lei, sumă pe care urmează să o suporte pentru reparația scaunului și a celor două pahare deteriorate. Pentru compensarea prejudiciului moral cauzat de pârâți, compensarea căreia îi va aduce o satisfacție echitabilă o apreciază în mărime de 5000 lei de la Lupan Ilie și 4000 lei de la *****. Potrivit răspunsului Inspectoratului de Poliție Șoldănești din 19.09.2022, pârâții au achitat amenda stabilită la data de 10 mai 2022 și nu au contestat procesele verbale cu privire la contravenție.

3. Reclamantul *****, în cererea de chemare în judecată a solicitat încasarea de la pârâtul *****, a sumei de 5000 lei prejudiciu moral și 500 lei prejudiciu moral și de la *****, în beneficiul lui ***** a sumei de 4000 lei ca prejudiciu moral cauzat prin contravenția prevăzută de art.354 Cod contravențional. Încasarea în mod solidar de la pârâții ***** și *****, în beneficiul lui *****, a cheltuielilor de judecată în mărime de 700 lei. /f.d.5-8/.
4. Prin încheierea Judecătoriei Orhei, sediul Șoldănești din 28.09.2022, s-a dispus acceptarea în procedura contencioasă a cererii de chemare în judecată sus-menționate, cu examinarea cauzei civile în ordine generală, cu fixarea ședinței de judecată pentru 09.11.2022, ora 15:00.
5. La 03.11.2023, în adresa instanței de fond a parvenit referința pârâtului Lupan Ilie, prin care ultimul și-a expus dezacordul față de cererea de chemare în judecată, considerând-o neîntemeiată pe motiv că, nu s-a respectat condițiile cu privire la prejudiciu și raportul de cauzalitate dintre fapta ilicită și prejudiciul cauzat. Domnul ***** în procesul verbal de audiere ca victimă, a declarat că dânsul Lupan Ilie a intervenit în cearta dintre ***** și *****, vorbind vorbe ofensatoare, fapt care îl confirmă că n-a intervenit între cet.***** și ***** cu scopul onorabil pentru a ameliora conflictul dintre consătenii săi, iar vorbele spuse de dumnealui nu au fost cu scop direct de-a defaima sau a înjosi onoarea și demnitatea de persoană la cei prezenți, s-a exprimat în felul de-a calma spiritele, cerându-le să fie demni bărbați și să lase la o parte emoțiile și să se împace. Cunoaște, că în lexiconul său există cuvinte mai deochete, este vorba de cultura de la sate unde bărbații se exprimă într-o modalitate mai brutală, dar lucru dat a fost în circumstanțe critice, și toți erau iritați, nervoși și vorbeau ca la „poarta iadului”. Observând că bunele sale intenții se fructifică, a apelat serviciul de urgență 112. La învinuirea adusă în săvârșirea faptei ilicite de deteriorare a unui scaun din lemn și a 2 pahare de sticlă, declară că nu a

ridicat, nu a aruncat, nu a deteriorat scaune, fapt confirmat și prin pozele atașate la cerere, unde se vede clar că nu există scaune deteriorate sau coburi de sticle de la pahare. Motiv din care, concluzionează, că nu poate fi aplicată legea materială care guvernează raportul juridic litigios, precum și nu poate stabilit cuantumul prejudiciului moral cauzat de contravenție, deoarece probele prezentate de cet.***** generalizate artificial, d-lui cu camere de supraveghere video nu a prezentat secvența video, care ar elucida toate acțiunile lor, scopul dumnealui este de-a obține surse financiare într-un mod cu rea-voință.

6. În referința depusă la 03.11.2022, pârâtul Lupan Ilie solicită respingerea cererii de chemare în judecată privind încasarea prejudiciului material și moral./ f.d. 33 /
7. Ședința de judecată din 09.11.2022, s-a amânat pentru 01.12.2022, ora 14:00, pentru citarea publică a pârâtului *****.
8. Ședința de judecată din 01.12.2022, s-a amânat pentru 26.01.2023, ora 09:00, la solicitarea pârâtului Lupan Ilie pentru acordarea termenului de angajare a unui avocat.
9. În cadrul ședinței de judecată din 26.01.2023, în proces a intervenit avocatul Adam Alexandru, împuternicit în baza mandatului avocațional nr.1817575 din 26.01.2023, să reprezinte interesele pârâtului *****, pe cauza civilă respectivă.
10. Tot, în cadrul examinării cauzei în fond din 26.01.2023, reprezentantul reclamantului *****, în persoana avocatului Mocanu Serghei /împuternicit prin mandatul avocațional cu nr.1634407 din 01.12.2022/, a susținut cererea de chemare în judecată cu toate motivele invocate, făcând trimitere la art.123 CPC și declarând ca fiind incontestabil constatată vinovăția lor în faptele invocate de ***** în cererea de chemare în judecată și că, pârâții urmează să răspundă civil pentru prejudiciul cauzat prin acțiunile lor ilegale constatate. Reieșind din prevederile art.1998 Cod civil coroborate cu prevederile art.45 Cod contravențional, pârâților le revine obligația de a repara prejudiciu cauzat lui ***** și anume : prejudiciu moral solicitat de *****. Ce ține de aprecierea sumei, potrivit legislației în vigoare suma o stabilește doar instanța de judecată. Totodată, la stabilirea sumei instanța de judecată urmează să țină cont de practica CEDO, care spune că, pentru plata despăgubirilor morale, reclamantul este destul să facă dovada faptului cauzării prejudiciilor și este degrevat din obligația de a dovedi cuantumul prejudiciului. Prin urmare, la părerea sa, nu există nici o probă care ar dovedi cuantumul exact al prejudiciului moral. Competența de a stabili cu certitudine ține de competența instanței de judecată. Solicită suma de a câte 5000 lei de la Lupan și Novac, dar în cerere este indicată suma de 500 lei, posibil este o greșeală tehnică. Susține integral pretențiile indicate în cererea de chemare în judecată, solicită și încasarea cheltuielilor pentru asistență juridică și cheltuielilor de judecată. Prejudiciul a fost divizat pentru că așa a dorit *****. Suma de 5000 lei să fie încasată de la Lupan ca prejudiciu moral și încă 500 lei tot de la Lupan, precum și 4000 lei de la Novac. Sumele au fost divizate, dar acesta este secretul domnului avocat A.Lungu, care a întocmit cererea de chemare în judecată.
11. Reclamantul *****, în cadrul ședinței de judecată din 26.01.2023 a susținut cele invocate de avocatul S.Mocanu, solicitând încasarea de la Lupan Ilie a sumei

de 5000 lei și încă 500 lei cu titlu de prejudiciu moral, fiindcă ultimul nu prima dată îi face așa ceva. Suma de 500 lei să fie încasată pentru faptul că, Lupan Ilie nu este prima dată la așa abatere. De la ***** solicită să fie încasată suma de 4000 lei ca prejudiciu moral, pentru că, a deteriorat scaune, pahare și a intrat la el în căsuța de supraveghere și nu binevoia să iasă. Cheltuielile de judecată în sumă de 700 lei pentru întocmirea cererii și suma de 10000 lei solicitată de avocat să fie încasată în mod solidar. După toate accidentele respective, o săptămână nu este om, pârâții vin și caută probleme. La spital după ajutor medical nu s-a adresat după conflict. De la 09.05.2022 și până la moment Lupan cu Novac nu s-au apropiat să amelioreze conflictul. După conflictul cu pârâții s-a simțit foarte rău, are și o frică față de ei, deoarece sunt mai voluminoși ca el. Când au săvârșit faptele date, pârâții nu erau serviți tare, dar aveau puțin. Personal de fiecare dată a tăcut și a plecat capul pe motiv că sunt consăteni, însă aceștea au văzut că, le merge și tot mai des îi creează conflicte. După obiecțiile avocatului S.Mocanu aferent întrebării puse de reprezentantul pârâtului Lupan Ilie, avocatul Adam Alexandru și anume că : „ circumstanțele de fapt sunt stabilite de agentul constatator și nu pot fi puse la îndoială”, reclamantul ***** a explicat că în ziua respectivă Lupan Ilie intrând la terasă de afară a magazinului a tras cu piciorul în masă și au căzut pocalele de pe masă, unele din ele sau stricat. L-a numit cu cuvinte necenzurate și față de polițiști. Novac a ridicat în mâini scaunul lung de lemn de circa 2 metri și l-a aruncat în balconul de alături-terasă. Nu avea posibilitate să-l întrebe de ce procedează așa mod. Nu-și amintește când a venit poliția atunci seara sau a doua zi dimineața. Lezarea demnității, rezultă din faptul că l-au numit cu cuvinte urâte, polițiștii au fost în seara respectivă la el acasă și i-au văzut cât erau de agresivi. A spus deja că, nu ține minte când a venit poliția seara sau dimineața. Lupan Ilie stătea în picioare lângă paletul de ciment, iar Novac A. stătea la masă. Novac A. a aruncat scaunul după ce Lupan Ilie a tras cu piciorul în masă și au căzut paharele. Conflictul a fost inițiat de Lupan și Novac, anume Lupan a început primul apoi s-a implicat și Novac. La 112 au telefonat atât el – V.Sula, cât și Lupan Ilie.

12. Pârâtul Lupan Ilie, în cadrul ședinței de judecată din 26.01.2023, cererea de chemare în judecată nu a recunoscut solicitând a fi respinsă ca neîntemeiată. Concomitent, a explicat că, la data de 09.05.2022, împreună cu vecinul *****, în jurul orei 17:00 au mers la nașa sa Palamarenco Maria din s. Răspopeni, ajutând-o la unele lucrări agricole efectuate cu motocultorul. După finisarea lucrului, în jurul orei 21:00, toate magazinele fiind închise, au trecut pe la magazinul lui ***** care era deschis, au intrat direct în magazin și de la soția ultimului Sula Lenuța au procurat câte o bere. A luat 2 pocale de bere și s-au așezat pe scaunul de la masa instalată în partea dreaptă lângă ușa magazinului. După circa 10-15 minute de ei s-a apropiat ***** și adresându-se necenzurat a întrebat : ,,ce stați aici? Duceți-vă acasă”. Sula V. era enervat, probabil pierduse ceva bani. Atunci i-a reproșat lui Sula V. că, doar nu au luat berea din alt magazin, ci din magazinul lui, o s-o servească apoi vor pleca. Tot, atunci, Sula V. l-a întrebat pretențios pe Novac A. de ce trimite copii minori după țigări, Novac A. i-a răspuns că în timpul de față nu fumează și nici nu

procură țigări. La un moment dat, ***** a luat o sticlă dintr-o ladă metalică și l-a amenințat pe el -Lupan Ilie că-i va tăia gâtul. Personal l-a întrebat pe Sula V. ce-i cu el, fără să-i mai spună vre-un cuvânt. În timp ce Sula V. se apropia de el mai tare, Novac A. l-a îmbrâncit pe ultimul și acesta a căzut în mâini pe scaunul de lemn, motiv din care de la scaun s-a rupt o chingă și o parte din scaun s-a lăsat în jos, însă Sula V. stătea așezat pe scaun. Probabil din motivul gălăgiei, afară a ieșit consăteanul Cepraga numele căruia nu și-l amintește, se vedea că și acela avea băutură în cap, ultimul s-a adresat la el -Lupan Ilie și Novac A. cu cuvintele:,, vedeți că e bat, duceți-vă acasă". Din învălmășala creată, fugind de *****, împreună cu Novac A. au ieșit pe poarta care duce spre poarta lui Gonța Nicolae. Atunci Sula Velentin a luat un pocal și a aruncat în ei, pocalul evident că s-a stricat, apoi a mai stricat un unul. Atunci seara a apelat la serviciul 112, însă polițistul de sector a venit la el acasă a doua zi dimineața. I-a spus polițistului să meargă mai întâi la *****, încă acesta i-a răspuns că, deja a fost. Cu polițistul a discutat la poartă, unde se apropiase și vecinul Novac A.. Șeful de post Timercan M. i-a învinovățit în faptul că l-au numit pe Sula V. cu cuvinte necenzurate, motiv din care urmează a fi ambii sancționați cu amendă. La propunerea sa, împreună cu polițistul, atât el cât și Novac A. au mers în centru satului și au achitat amenda. După conflict a mai mers după cumpărături la magazinul lui Sula V., ultimul o dată i-a solicitat ajutorul în repararea unei pile, însă nu a cunoscut de litigiul civil până nu a primit cererea de chemare în judecată. Întrebându-l pe șeful de post de ce ar trebui să -i achite prejudiciul lui Sula V. dacă nu a deteriorat nimic, ultimul i-a răspuns că posibil Sula V. va găsit pe voi cu urechile mai reci și dorește să scurgă bani din voi. Pe data de 10.05.2022, dimineață, a venit poliția și i-a fost întocmit proces-verbal, dar nu a citit hârtia care i-a întocmit-o Timercan. La acel moment l-a întrebat pe Timercan Marin pentru ce să achite amenda, la care polițistul i-a spus că l-a numit și el cu careva cuvinte pe Sula V. Decizia nu a contestat-o în judecată. A apelat la 112 și nu cunoaște dacă Sula V. a fost tras la răspundere în urma plângerii sale la 112. Șeful de post i-a spus că l-a amendat și pe *****, și pe ei. Nu cunoaște dacă Sula V. a fost amendat sau nu, dar așa i-a spus polițistul. L-a numit pe Sula V. cu cuvinte necenzurate, fiindcă s-au numit reciproc. Nu a observat dacă Novac A. l-a numit necenzurat pe Sula V. Nu a scris nici o plângere la organele de drept ca să-l tragă la răspundere pe Sula V. după conflictul din sera respectivă. În locul unde au servit berea era o masă și un scaun, nu era instalat nicăieri inscripția „Cafenea". Consideră că, locul respectiv este destinat pentru consumul berii, deoarece mai multă lume se adună, iar Sula V. le oferă scaune. Posibil dacă procurau berea și mergeau acasă să o servească, conflictul nu se isca.

13. Pârâtul *****, în cadrul ședinței de judecată din 26.01.2023, nu a fost de acord cu cererea de chemare în judecată înaintată de *****, invocând că, nu l-a bătut și nici nu a sărit la bătaie. S-au numit reciproc cu cuvinte necenzurate, cu scaunul nu a aruncat și pocale nu i-a stricat niciodată. După ce au ieșit din ograda lui Sula V., ultimul a aruncat după ei două pocale din sticlă. Conflictul l-a inițiat Sula V. când s-a apropiat de masa unde stătea împreună cu Lupan Ilie, numindu-i agresiv cu cuvinte urâte și învinuindu-l că trimite copiii după țigări.

Poliția a venit a doua zi, în jur de ora 09:00, șeful de post le-a spus că a fost mai întâi la ***** apoi la ei. A achitat amenda și nu a contestat decizia cu privire la sancționarea cu amendă. În timpul incidentului s-au numit unul pe altul cu cuvinte urâte.

14. Ședința de judecată din 26.01.2023, s-a amânat pentru 07.03.2023, ora 13:00, pentru a interpela IP Șoldănești informația aferent procedurii contravenționale pornite în privința lui Sula V. la 09.05.2022 și pentru expunerea în sala de judecată a reprezentantului pârâtului Lupan Ilie, în persoana avocatului Adam A.
15. Ședința de judecată din 07.03.2023, s-a amânat pentru 18.04.2023, ora 14:00, la cererea avocatului Mocanu Sergiu, antrenat într-o altă ședință de judecată.
16. Ședința de judecată din 18.04.2023 s-a amânat pentru 29.05.2023, ora 14:00 pe motivul aflării judecătorului în concediu de odihnă anual.
17. În cadrul ședinței de judecată din 29.05.2023, ora 14:00, pârâții *****, cunoscând despre data ședinței de judecată, nejustificat nu s-au prezentat în sala de judecată și despre motivul neprezentării nu au informat instanța de judecată.
18. Avocatul Adam Alexandru, în cadrul ședinței de judecată din 29.05.2023, deasemenea nu s-a prezentat, însă prin cererea scrisă din 25.05.2023, acesta a solicitat examinarea cauzei respective în lipsa sa, concomitent anexând la cerere susținerile verbale, solicitând respingerea ca neîntemeiată a cererii de chemare în judecată, depusă de ***** către ***** privind încasarea prejudiciului moral cauzat prin contravenție și cheltuielilor de judecată, ca neîntemeiată./ f.d. 57-60 /
19. La 29.05.2023, instanța de judecată, conform art.102 alin.(4^1), 205 alin.(1), 206 alin.(1),(3) CPC, a dispus continuarea examinării cauzei civile în lipsa pârâților ***** și în lipsa avocatului Adam Alexandru, care prin cererea scrisă din 25.05.2023, a solicitat examinarea cauzei în absența sa.

Aprecierea instanţei :

20. Audiind participanții la proces, examinând în totalitatea lor materialele acumulate şi probele prezentate pentru dovedirea celor invocate şi raportându-le, per ansamblu, la prevederile legale ce guvernează speţa, instanta de judecată reţine ca fiind întemeiată parţial acţiunea civilă a reclamantului ***** către *****.
21. Soluția instanței de judecată se întemeiază pe următoarele prevederi legale :
22. Conform art.6 paragraf.(1) din Convenţia Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului şi a Libertăţilor fundamentale, orice persoană are dreptul la judecarea în mod echitabil, în mod public şi într-un termen rezonabil a cauzei sale, de către o instanţă independentă şi imparţială, instituită prin lege, care va hotărî, fie asupra încălcării drepturilor şi obligaţiilor sale cu caracter civil, fie asupra temeiniciei oricărei acuzaţii în materie penală îndreptate împotriva sa.
23. Art.20 din Constituția R.Moldova indică, că orice persoană are dreptul la satisfacţie efectivă din partea instanţelor judecătoreşti competente împotriva

actelor care violează drepturile, libertăţile şi interesele sale legitime. Nici o lege nu poate îngrădi accesul la justiţie.

24. Art.21 din Constituţie menţionează, că orice persoană acuzată de un delict este prezumată nevinovată pînă cînd vinovăţia sa va fi dovedită în mod legal, în cursul unui proces judiciar public, în cadrul căruia i s-au asigurat toate garanţiile necesare apărării sale.
25. Potrivit art.5 alin.(1) CPC, orice persoană interesată este în drept să se adreseze în instanţă judecătorească, în modul stabilit de lege, pentru a-şi apăra drepturile încălcate sau contestate, libertăţile şi interesele legitime.
26. Art.9 alin.(1),(2),lit.a)-h) Cod civil / redacția din 01.03.2019 la momentul apariţiei litigiului / stipulează, că drepturile şi obligaţiile civile apar în temeiul legii, precum şi în baza actelor persoanelor fizice şi juridice care, deşi nu sînt prevăzute de lege, dau naştere la drepturi şi obligaţii civile, pornind de la principiile legislaţiei civile. (2) Drepturile şi obligaţiile civile apar : a) din contracte şi din alte acte juridice; b) din acte emise de o autoritate publică, prevăzute de lege drept temei al apariţiei drepturilor şi obligaţiilor civile; c) din hotărîre judecătorească în care sînt stabilite drepturi şi obligaţii; d) în urma creării şi dobîndirii de bunuri în temeiuri neinterzise de lege; e) în urma elaborării obiectelor de proprietate intelectuală; f) în urma cauzării de prejudicii unei alte persoane; g) în urma îmbogăţirii fără justă cauză; h) în urma altor fapte ale persoanelor fizice şi juridice şi a unor evenimente de care legea leagă apariţia unor efecte juridice în materie civilă.
27. Art.10 alin.(1) Cod civil / aceeaşi redacţie / prevede, că persoanele fizice şi juridice participante la raporturile juridice civile trebuie să îşi exercite drepturile şi să îşi execute obligaţiile cu bună-credinţă, în acord cu legea, cu contractul, cu ordinea publică şi cu bunele moravuri. Buna-credinţă se prezumă pînă la proba contrară.
28. Potrivit art.13 alin.(1) Cod civil / redacţia 01.03.2019 /, nici un drept subiectiv nu poate fi exercitat predominant în scopul de a cauza altei persoane un prejudiciu sau a-i dăuna în alt mod (abuzul de drept).
29. Art.15 alin.(1) Cod civil / aceeaşi redacţie /, indică, că apărarea drepturilor civile încălcate se face pe cale judiciară.
30. Conform art.16 alin.(1),lit.g) Cod civil / redacţia 01.03.2019 / menţionează, că apărarea dreptului civil se face, în condiţiile legii, prin : g) repararea prejudiciului patrimonial şi, în cazurile prevăzute de lege, a celui nepatrimonial.
31. În corespundere cu prevederile art.19 alin.(1),(2),(5) Cod civil /în redacția sus menționată/, în condiţiile legii, persoana lezată într-un drept al ei sau într-un interes recunoscut de lege poate cere repararea integrală a prejudiciului patrimonial şi nepatrimonial cauzat astfel. (2) Se consideră prejudiciu patrimonial cheltuielile pe care persoana lezată le-a suportat sau urmează să le suporte la restabilirea dreptului sau interesului recunoscut de lege încălcat, distrugerea sau deteriorarea bunurilor sale (daună reală), precum şi profitul ratat ca urmare a încălcării dreptului sau interesului recunoscut de lege (profit ratat). (5) Repararea prejudiciului presupune repunerea persoanei lezate în situaţia în care s-ar fi aflat dacă prejudiciul nu se producea.

32. Art.20 alin.(1-3,5) Cod civil / aceiaşi redacţie / stipulează că, dacă prin lege nu se prevede altfel, persoana răspunde numai pentru prejudiciul cauzat prin fapta sa săvîrşită cu vinovăţie sub forma intenţiei sau imprudenţei.(2) Fapta este săvîrşită cu intenţie dacă persoana care a săvîrşit-o îşi dădea seama de caracterul prejudiciabil al acţiunii sau inacţiunii sale, a prevăzut urmările ei prejudiciabile, le-a dorit sau a admis, în mod conştient, survenirea acestor urmări.(3) Fapta este săvîrşită din imprudenţă (din culpă) dacă persoana care a săvîrşit-o fie îşi dădea seama de caracterul prejudiciabil al acţiunii sau inacţiunii sale, a prevăzut urmările ei prejudiciabile, dar a considerat în mod uşuratic că ele pot fi evitate, fie nu îşi dădea seama de caracterul prejudiciabil al acţiunii sau inacţiunii sale, nu a prevăzut posibilitatea survenirii urmărilor ei prejudiciabile, deşi trebuia şi putea să le prevadă.(5) Atunci cînd legea condiţionează efectele juridice ale unei fapte de săvîrşirea ei din culpă, condiţia este îndeplinită şi dacă fapta a fost săvîrşită cu intenţie.
33. Conform art.21 Cod civil /redacţia din 01.03.2019/ drepturile personale nepatrimoniale şi alte valori nemateriale sînt apărate în cazurile şi în modul prevăzut de prezentul cod şi de alte legi, în limita în care folosirea modalităţilor de apărare a drepturilor civile reiese din esenţa dreptului încălcat şi din caracterul consecinţelor acestei încălcări.
34. Art.776 Cod civil / în redacția sus-menționată / prevede că, obligaţiile se nasc din contract, fapt ilicit (delict) şi din orice alt act sau fapt susceptibil de a le produce în condiţiile legii.
35. În conformitate cu prevederile art.1998 alin.(1) Cod civil /în redacția 01.03.2019 /, cel care acţionează faţă de altul în mod ilicit, cu vinovăţie este obligat să repare prejudiciul patrimonial, iar în cazurile prevăzute de lege, şi prejudiciul moral cauzat prin acţiune sau omisiune.
36. Astfel, pentru apariţia răspunderii delictuale este necesar un fapt juridic, acest rol fiind îndeplinit de temeiul răspunderii delictuale, care îl constituie componenţa delictului civil și anume, totalitatea de elemente esenţiale formulate de legiuitor ca necesare şi suficiente pentru angajarea răspunderii delictuale. Componenţa delictului civil include următoarele elemente : prejudiciul, fapta ilicită, raportul cauzal dintre faptă şi prejudiciu, şi vinovăţia. Lipsa unui element, potrivit regulii generale, exclude răspunderea delictuală, cu excepţia cazurilor expres prevăzute de lege când răspunderea delictuală se poate angaja şi în lipsa unor elemente anume.
37. În corespundere cu stipulările art.2036 alin.(1),(2) Cod civil /în redacția 01.03.2019/, în cazul în care persoanei i s-a cauzat un prejudiciu moral prin fapte ce atentează la drepturile ei personale nepatrimoniale, precum şi în alte cazuri prevăzute de lege, instanţa de judecată are dreptul să oblige persoana responsabilă la reparaţia prejudiciului prin plata de despăgubiri.(2) Prejudiciul moral se repară indiferent de existenţa şi întinderea prejudiciului patrimonial.
38. După cum rezultă din conţinutul art.2036 alin.(1) Cod civil, prejudiciul moral se compensează numai atunci, când a fost cauzat prin fapte ce lezează drepturile personale nepatrimoniale ale persoanei vătămate. Astfel, se impune repararea prejudiciului moral numai dacă acesta este urmarea încălcării unor valori de aceeaşi natură.

39. Art.117 alin.(1),(2) CPC indică că, probe în pricini civile sînt elementele de fapt, dobîndite în modul prevăzut de lege, care servesc la constatarea circumstanţelor ce justifică pretenţiile şi obiecţiile părţilor, precum şi altor circumstanţe importante pentru justa soluţionare a pricinii. (2) În calitate de probe în pricini civile se admit elementele de fapt constatate din explicaţiile părţilor şi ale altor persoane interesate în soluţionarea pricinii, din depoziţiile martorilor, din înscrisuri, probe materiale, înregistrări audio-video, din concluziile experţilor.
40. Potrivit art.118 alin.(1),(3) CPC, fiecare parte trebuie să dovedească circumstanţele pe care le invocă drept temei al pretenţiilor şi obiecţiilor sale dacă legea nu dispune altfel. (3) Circumstanţele care au importanţă pentru soluţionarea justă a pricinii sînt determinate definitiv de instanţa judecătorească pornind de la pretenţiile şi obiecţiile părţilor şi ale altor participanţi la proces, precum şi de la normele de drept material şi procedural ce urmează a fi aplicate.
41. Art.121 CPC, stipulează, că instanţa judecătorească reţine spre examinare şi cercetare numai probele pertinente care confirmă, combat ori pun la îndoială concluziile referitoare la existenţa sau inexistenţa de circumstanţe, importante pentru soluţionarea justă a cazului.
42. Conform art.123 alin.(4-6) CPC, faptele care, conform legii, sînt prezumate a fi stabilite nu trebuie dovedite de persoana în a cărei favoare se prezumă. Prezumarea faptelor poate fi contestată, conform regulilor generale de probaţiune, de persoana interesată dacă legea nu dispune altfel.(5) Faptele constatate printr-un act al autorităţii publice nu au pînă la judecată putere pentru instanţă şi pot fi contestate în condiţiile prezentului cod. (6) Faptele invocate de una din parţi nu trebuie dovedite în măsura în care cealaltă parte nu le-a negat.
43. Conform art.130 alin.(1-5) CPC, instanţa judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multiaspectuală, completă, nepărtinitoare şi nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblu şi interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege. (2) Nici un fel de probe nu au pentru instanţa judecătorească o foţă probantă prestabilită fără aprecierea lor.(3) Fiecare probă se apreciază de instanţă privitor la pertinenţa, admisibilitatea, veridicitatea ei, iar toate probele în ansamblu, privitor la legătura lor reciprocă şi suficienţa pentru soluţionarea pricinii. (4) Ca rezultat al aprecierii probelor, instanţa judecătorească este obligată să reflecte în hotărîre motivele concluziilor sale privind admiterea unor probe şi respingerea altor probe, precum şi argumentarea preferinţei unor probe faţă de altele.(5) Proba este declarată ca fiind veridică dacă instanţa constată prin cercetare şi comparare cu alte probe că datele pe care le conţine corespund realităţii.
44. Potrivit art.137 alin.(1,2) CPC, se consideră înscris orice document, act, convenţie, contract, certificat, scrisoare de afacere ori scrisoare personală, alt material expus în scris cu litere, cifre, semne grafice, precum şi primit prin fax, poştă electronică ori prin alt mijloc de comunicare sau în alt mod ce permite citirea informaţiei care se referă la circumstanţe importante pentru soluţionarea cauzei şi care pot confirma veridicitatea lor. (2) Se consideră probă scrisă

sentinţele, hotărîrile şi alte acte judecătoreşti, procesele-verbale ale actelor procedurale, procesele-verbale ale şedinţelor judiciare, anexele (scheme, proiecte, desene etc.) la procesele-verbale ale actelor procedurale.

45. Art.139 alin.(1) CPC indică, că documentele şi alte acte eliberate de autorităţi şi de persoane cu funcţie de răspundere în limitele competenţei şi împuternicirilor lor se prezumă a fi autentice.
46. Astfel, probatoriul administrat şi cercetat în instanța de fond, la examinarea cauzei civile atestă următoarea situație de fapt :
47. Pe parcursul examinării în fond a cauzei civile s-a stabilit indubitabil că, la 10.05.2022, ora 12:15, agentul constatator OSS a SP nr.2 din cadrul IP Șoldănești, inspector principal, Timercan Marin a întocmit procesul-verbal cu privire la contravenție MAI05 496671, pe faptul că, la 09.05.2022, ora 19:50, cet.Lupan Ilie a acostat jignitor în loc public în fața alimentării *****, pe cet.*****. Fapta contravenientului Lupan Ilie, de către agentul constatator a fost încadrată în baza art.354 Cod contravențional./f.d.19/.
48. Tot la 10.05.2022, în temeiul procesului-verbal cu privire la contravenție MAI05 496671, agentul constatator, Timercan Marin prin decizia contravențională, a sancționat contravenientul Lupan Ilie, în temeiul art.354 Cod contravențional cu amendă în mărime de 6 unități convenționale, ceea ce constituie 300,00 lei. /f.d.19/.
49. Procesul-verbal cu privire la contravenţie MAI05 496671 din 10.05.2023, nu a fost contestat de către Lupan Ilie, în ordinea art.448 Cod contravenţional.
50. La fel, s-a constatat că, tot la 10.05.2022, ora 12:23, agentul constatator OSS a SP nr.2 din cadrul IP Șoldănești, inspector principal, Timercan Marin a întocmit procesul-verbal cu privire la contravenție MAI05 498734, pe faptul că, la 09.05.2022, ora 19:50, cet.***** a acostat jignitor în loc public în fața alimentării *****, pe cet.*****. Fapta contravenientului *****, de către agentul constatator a fost încadrată în baza art.354 Cod contravențional. /f.d.18 verso/.
51. Tot la 10.05.2022, în temeiul procesului-verbal cu privire la contravenție MAI05 498734, agentul constatator, Timercan Marin prin decizia contravențională, a sancționat contravenientul ***** în temeiul art.354 Cod contravențional cu amendă în mărime de 6 unități convenționale, ceea ce constituie 300,00 lei /f.d.18 verso/.
52. Procesul-verbal cu privire la contravenţie MAI05 498734, nu a fost contestat de către *****, în ordinea art.448 Cod contravenţional.
53. Instanța de judecată reține că, ambii pârâți au confirmat personal în sala de judecată că, au achitat amenzile contravenționale stabilite prin Deciziile agentul constatator din 10.05.2022, în temeiul proceselor-verbale contravenționale MAI05 498734 și MAI05 496671, iar procesele-verbale cu privire la contravenție nu le-au contestat în ordinea art.448 Cod contravențional.
54. Deopotrivă, instanța de fond relevă că, în privința ambelor procese-verbale cu privire la contravenție din 10.05.2022, pîrîții nu au anexat la materialele dosarului nici o hotărâre judecătorească irevocabilă de anulare a respectivelor procese-verbale cu privire la contravenție seria MAI05 498734 și MAI05 496671, ambele datate cu 10 mai 2022 sau de încetare a proceselor contravenționale.

55. Astfel, în corespundere cu prevederile exprese ale art.123 alin.(4,6) CPC, faptele care, conform legii, sînt prezumate a fi stabilite nu trebuie dovedite de persoana în a cărei favoare se prezumă și 6) Faptele invocate de una din parţi nu trebuie dovedite în măsura în care cealaltă parte nu le-a negat.
56. Deasemenea, pe parcursul examinării cauzei civile s-a mai stabilit că, ***** nu a fost sancționat contravențional pe faptul conflictului cu pîrîții ***** și Lupan Ilie din 09.05.2022, fapt confirmat prin răspunsul scris a IP Șoldănești cu nr.34/50-634 din 28.01.2023 la interpelarea instanței de fond, fapt care a combătut poziția de apărare a pîrîților ocupată în sala de judecată. / f.d. 47/
57. Instanța de judecată reține că, deși în speță, în privința lui ***** au fost întocmite cîte un proces-verbal cu privire la contravenție, conform art.354 Cod contravențional, se impune repararea prejudiciului moral cauzat prin acele fapte ilicite, care au lezat anumite drepturi ale persoanei vătămate V.Sula, după cum statuiază art.1998 alin.(1) și art.2036 alin.(1,2) Cod civil.
58. Pentru a constata existența unei persoane vătămate și, respectiv, existența drepturilor ce i-au fost lezate acesteia, este necesar, în fiecare caz aparte, de a supune analizei categoria relațiilor sociale pe care le ocrotește norma respectivă din Codul contravențional.
59. Astfel, potrivit art.354 Cod contravențional, huliganismul nu prea grav, adică acostarea jignitoare în locuri publice a persoanei fizice, alte acţiuni similare ce tulbură ordinea publică şi liniştea persoanei fizice, se sancţionează cu amendă de la 6 la 30 de unităţi convenţionale sau cu muncă neremunerată în folosul comunităţii de la 20 la 60 de ore.
60. Instanța de fond notează că, această normă se conține la Capitolul XIX din Codul contravențional ”Contravenții ce atentează la ordinea publică și la securitatea publică” și la 09 mai 2022 *****, au atentat în mod direct, anume la securitatea publică, ocrotită prin prisma art.354 Cod contravențional, acostîndu-l jignitor pe V.Sula în loc public, tulburînd liniștea persoanei fizice V.Sula la terasa alimentarei ÎI ”VVS Maria” din s.Răspopeni, r-l Șoldănești.
61. Respectiv, reclamantul ***** este îndreptățit să solicite repararea prejudiciului moral ca urmare a comiterii huliganismului nu prea grav din 09.05.2022 de către pîrîții ***** .
62. În particular, obiectul juridic special al contravenției de huliganism nu prea grav îl constituie relațiile sociale cu privire la ordinea publică, la securitatea publică şi liniştea persoanei fizice.
63. Astfel, în condițiile indubitabile, în care ***** au comis contravenția, prevăzută la art.354 Cod contravențional și anume acostându-l jignitor pe V.Sula în loc public, tulburând liniștea persoanei fizice V.Sula la terasa alimentarei ÎI ”VVS Maria” din s.Răspopeni, r-l Șoldănești, rezultă cu certitudine că, ***** în calitate de parte vătămată, a suferit un prejudiciu moral, materializat într-o suferință psihică, care depășește măsura a ceea ce este normal suportabil, prejudiciu moral pe care ***** urmează să-l repare în temeiul art.1998 alin.(1) Cod civil și art.2036 Cod civil.
64. Conform art.2037 alin.(1-3) Cod civil /redacția 01.03.2019/, mărimea despăgubirii pentru prejudiciu moral se determină de către instanţa de judecată în funcţie de caracterul şi gravitatea prejudiciului moral cauzat persoanei

vătămate, de gradul de vinovăţie a autorului prejudiciului, dacă vinovăţia este o condiţie a răspunderii, şi de măsura în care această despăgubire poate aduce satisfacţie echitabilă persoanei vătămate.(2) Caracterul şi gravitatea prejudiciului moral le apreciază instanţa de judecată, luînd în considerare circumstanţele în care a fost cauzat prejudiciul, restrîngerea posibilităţilor de viaţă familială şi socială, precum şi statutul social al persoanei vătămate.(3) La determinarea despăgubirii, instanţa de judecată va tinde să acorde o despăgubire care, pe de o parte, are o mărime comparabilă cu cea acordată în mod obişnuit în împrejurări similare şi, pe de altă parte, ia în cont particularităţile cazului.

65. Astfel, pe lângă gravitatea prejudiciului moral ce trebuie luată în seamă pentru stabilirea despăgubirii, trebuie să se analizeze și un al doilea criteriu, cel al echității, or, dacă gravitatea prejudiciului moral este mare, și despăgubirea ce trebuie acordată urmează să fie una substanțială. Despăgubirea trebuie să fie una justă, rațională, echitabilă, adică în așa fel stabilită, încât să asigure efectiv o compensație suficientă, dar nu exagerată, a prejudiciului moral suferit.
66. În această privință, instanța de judecată, identificând criteriile de evaluare a prejudiciului moral, stipulate la art.2036 Cod civil, reține că, lui ***** i-au fost cauzate consecințe nefaste determinate de retrăiri, încordare psihică, stare de discomfort și alți factori din care derivă suferințe morale suportate de către reclamantul V.Sula.
67. Curtea Europeană a Drepturilor Omului a stabilit în cauza Tolstoy Miloslovsky v. Regatul Unit al Marii Britanii și al Irlandei de Nord, că despăgubirile trebuie să prezinte un raport rezonabil de proporționalitate cu atingerea adusă, având în vedere, totodată, gradul de lezare a valorilor social ocrotite, intensitatea și gravitatea atingerii adusă acestora.
68. Astfel, reieşind din circumstanţele de fapt și de drept stabilite la examinarea cauzei, instanţa de judecată reţine ca fiind parțial întemeiate pretențiile de ordin moral a reclamantului ***** în mărime de 5500,00 lei pretinse de la Lupan Ilie, dintre care 5000 lei pentru conflictul din 09 mai 2022 și 500 lei tot cu titlu de prejudiciu moral și prejudiciul moral în mărime de 4000,00 lei pretins de la *****.
69. Soluția instanței de fond la acest capitol, se întemeiază pe următoarele considerente :
70. În primul rând, prejudiciul moral în sumă totală de 9000,00 lei la care pretinde reclamantul de a fi încasat de la pîrâți, instanța de judecată îl apreciază ca fiind unul în cuantum vădit disproporţionat şi excesiv, în raport cu criteriile stabilite la caz şi principiul general al echităţii.
71. În al doilea rând, aferent prejudiciului moral pretins separat de 500,00 lei de la I.Lupan pentru faptul că, Lupan Ilie nu ar fi fost la prima abatere și anterior a mai comis asemenea fapte, instanța de judecată accentuiază că, probe care să confirme că, anterior pîrîtul Lupan Ilie a mai comis fapte similare de huliganism nu prea grav față de V.Sula, ultimul nu a prezentat în sala de judecată.
72. Mai mult, instanța de fond reține alegațiile reclamantului V.Sula din sala de judecată ca fiind pur declarative și contradictorii motivelor invocate în conținutul acțiunii civile și înscrisurilor anexate la dosar, or, V.Sula în sala de judecată a

motivat necesitatea încasării celor 4000,00 lei de la ***** cu titlu de prejudiciu moral prin faptul că, A.Novac a deteriorat scaune, pahare și a intrat la el în căsuța de supraveghere și nu binevoia să iasă, iar în cererea de chemare în judecată se menționează că, anume Lupan Ilie și nu A.Novac i-ar fi cauzat un prejudiciu material în sumă de 500 lei pentru reparația scaunului și două pahare deteriorate, or, potrivit procesului-verbal de cercetare la fața locului din 10.05.2022 și planșelor fotografice anexate la acesta, nu rezultă că, la fața locului, în rezultatul incidentului din 09.05.2022 ar fi fost deteriorate unele obiecte sau că, ar fi fost vreun obiect ridicat în cadrul acestor acțiuni procesuale. Deopotrivă, din conținutul celor două procese-verbale cu privire la contravenție cu seria MAI05 498734 și MAI05 496671, ambele datate cu 10 mai 2022, la rubrica ”Corpuri delicte” agentul constatator a consemnat că, acestea lipsesc.

73. Astfel, instanța de judecată, în funcţie de caracterul şi gravitatea prejudiciului moral cauzat persoanei vătămate, de gradul de vinovăţie a autorilor prejudiciului, în corespundere cu prevederile exprese ale art.2037 alin.(1-3) Cod civil, reține pretențiile reclamantului ***** în această privință, ca fiind întemeiate partial, cu oportunitatea încasării a câte 1500,00 lei de la pârâții ***** cu titlu de prejudiciu moral, considerînd că, anume această despăgubire asigură efectiv o compensație suficientă, este una justă, rațională, echitabilă, care corespunde suferinţelor psihice suportate de către reclamant și că, anume această despăgubire poate aduce satisfacţie echitabilă persoanei vătămate, or, despăgubirile trebuie să prezinte un raport rezonabil de proporționalitate cu atingerea adusă, iar din înscrisurile anexate la acţiunea civilă și respectiv, din declarațiile personale ale reclamantului din sala de judecată, nu rezidă că, *****, imediat consumării conflictului din 09 mai 2022 ar fi solicitat ajutor medical de urgență sau ar fi efectuat careva investigaţii medicale, sau ar fi fost consultat de alţi specialişti / neurolog, psihiatru, psiholog / sau ar fi fost internat în spital e.t.c., motiv din care instanţa de fond conchide că, reclamantul ***** nu a confirmat prin probe plauzibile, ultile, pertinente încălcarea dreptului său extrapatrimonial, manifestat prin stări psihologice și anume : prin deprimare, rușine, discomfort sufletesc enorm, teamă, neajutorare, umilință, inferioritate, discomfort general, insatisfacție, stres și alte atribute ce definesc statutul moral al reclamantului .
74. Subsecvent, aferent pretenției reclamantului cu privier la încasarea cheltuielilor de judecată, instanța de fond reține ca fiind relevante următoarele prevederi legale :
75. Potrivit art.82 Cod de procedură civilă, cheltuielile de judecată se compun din taxa de stat şi din cheltuielile de judecare a pricinii.
76. În corespundere cu art.90, lit.i) CPC, din cheltuielile de judecare a cauzei fac parte : i) cheltuielile de asistenţă juridică.
77. Conform art.94 alin.(1) Cod procedură civilă, instanţa judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să plătească, la cerere, părţii care a avut cîştig de cauză cheltuielile de judecată. Dacă acţiunea reclamantului a fost admisă parţial, acestuia i se compensează cheltuielile de judecată proporţional părţii

admise din pretenţii, iar pîrîtului – proporţional părţii respinse din pretenţiile reclamantului.

78. Potrivit art.96 alin.(1),(1[1]) Cod de procedură civilă, instanţa judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să compenseze părţii care a avut cîştig de cauză cheltuielile ei de asistenţă juridică, în măsura în care acestea au fost reale, necesare şi rezonabile.(1[1]) Cheltuielile menţionate la alin.(1) se compensează părţii care a avut cîştig de cauză dacă aceasta a fost reprezentată în judecată de un avocat.
79. Din înscrisurile anexate la cauza civilă, rezidă că, cererea de chemare în judecată, a fost întocmită de către CA ”Lungu Alexandru”, iar potrivit fotocopiei bonului de plată cu seria QL nr.567314 din 10.06.2022 rezultă că, pentru acest serviciu reclamantul ***** a achitat 700,00 lei / f.d.21/, însă reclamantul V.Sula, pînă la finalizarea examinării cauzei civile în fond, nu a anexat mandatul avocatului A.Lungu în original și nici bonul de plată nominalizat în original pentru redactarea cererii de chemare în judecată, însă a solicitat încasarea în mod solidar de la pîrîți a cheltuielilor de judecată respective în sumă de 700,00 lei.
80. Anume din aceste considerente, instanța de judecată respinge ca neîntemeiată pretenția reclamantului privind încasarea de la pîrîți în mod solidar a sumei de 700,00 lei cu titlu de asistență juridică acordată de CA ”A.Lungu” pentru redactarea cererii de chemare în judecată .
81. Tot din înscrisurile anexate la dosar mai rezultă că, la 01.12.2022 în proces a intervenit reprezentantul reclamantului V.Sula, în persoana avocatului Mocanu Serghei, în temeiul mandatului seria MA nr.1634407 din aceiași zi / f.d.36 /, care a participat la 3 ședințe de judecată din totalul celor 6, iar o ședință de judecată fiind întreruptă la cererea avocatului S.Mocanu.
82. În cadrul ședinței de judecată din 26.01.2023, avocatul S.Mocanu a anexat bonul de plată în original seria WL nr.987657 din 23.01.2023, potrivit căruia V.Sula a suportat cheltuieli legate de acordarea asistenței juridice în sumă de 10000,00 lei. /f.d.44 /
83. Potrivit art.5 alin.(1) din Legea nr.1260 din 19.07.2002 cu privire la avocatură, orice persoană are dreptul să îşi aleagă în mod liber avocatul pentru a fi consultată şi reprezentată de acesta în materie juridică.
84. Conform art.63 alin.(1-5) din Legea nr.1260 din 19.07.2002 cu privire la avocatură se menționează expres că, munca avocatului este remunerată din contul onorariilor primite de la persoanele fizice şi juridice.(2) Mărimea onorariului se stabileşte prin acordul părţilor şi nu poate fi schimbată de autorităţile publice sau de instanţa de judecată.(3) Statul asigură avocaţilor retribuirea asistenţei juridice acordate în conformitate cu Legea cu privire la asistenţa juridică garantată de stat.(4) Cheltuielile suportate de client în legătură cu acordarea de către avocat a asistenţei juridice la apărarea drepturilor şi intereselor lui legitime în cauzele penale, civile şi administrative urmează a fi compensate integral şi proporţional cerinţelor admise (respinse) de partea adversă. (5) Cheltuielile suportate în legătură cu acordarea de către avocat a asistenţei juridice în organele de urmărire penală şi instanţele de

judecată în cauzele penale, civile şi administrative, se încasează concomitent cu soluţionarea cauzei în fond, fără o procedură litigioasă prealabilă.

85. Instanța de judecată relevă că, pentru a determina cuantumul compensației acordate și pentru a face o apreciere corectă, se va ține cont de : a) complexitatea cauzei; noutatea şi dificultatea întrebărilor juridice ridicate de speță; b) aportul avocatului la soluționarea cauzei; c) timpul şi munca depusă de avocat; d) aptitudinile speciale necesare pentru a acorda asistența (cunoştințe tehnice speciale, cunoaşterea profundă a unor reglementări de profil, cunoaşterea limbilor străine, a altor procedee de comunicare cu clienți specifici etc.); e) faptul în ce măsură munca avocatului în cauza respectivă îi limitează capacitatea de a lucra în alte dosare; f) rezultatul obținut; g) restricțiile de timp impuse de client şi de circumstanțele cauzei; h) natura şi durata relației dintre avocat şi client; i) experiența, reputația şi abilitatea avocatului; j) justificarea şi ponderea mijloacelor de apărare utilizate în cauză; k) suma despăgubirilor pretinse în cauză; l) alți factori, la discreția instanței.
86. Mai mult, Jurisprudenţa Curţii Europene a Drepturilor omului, învestită fiind cu soluţionarea pretenţiilor la rambursarea cheltuielilor de judecată, în care sunt cuprinse şi onorarii avocaţiale, a statuat că, acestea urmează a fi recuperate numai în măsura în care constituie cheltuieli necesare care au fost în mod real făcute în limita unui cuantum rezonabil .
87. La acest segment, prezintă relevanță și Recomandarea Consiliului Uniunii Avocaţilor privind cuantumul onorariilor avocaţilor şi compensarea de către instanţele de judecată a cheltuielilor de asistenţă juridică, aprobată prin decizia nr. 2 din 30 martie 2012. Astfel, potrivit prevederilor Recomandării nominalizate, cheltuielile pentru asistenţa juridică trebuie să fie necesare, realmente angajate şi rezonabile ca mărime. /pct. 15/.
88. Pentru dovada cheltuielilor suportate, prin prisma practicii CEDO, se evidenţiază necesitatea prezentării, de către partea care pretinde compensarea cheltuielilor, a următoarelor documente : dovada achitării onorariilor avocaţilor; copia de pe facturile de strictă evidenţă, emisă pentru clienţi-persoane juridice şi în alte cazuri stabilite de legislaţie; listă detaliată a actelor/acţiunilor efectuate de avocat şi şi orarul timpului aferent acestora / pct.16 din Recomandare /
89. Subsecvent, instanța de judecată va reitera jurisprudenţa Curţii Europene pentru Drepturile Omului / Hotărârea Amihalachioaie versus Republica Moldova din 20 aprilie 2004, Şarban versus Republica Moldova din 04 octombrie 2005 /, potrivit căreia, instanţa pentru a include cheltuielile spre încasare din contul pârâtului, urmează să verifice dacă aceste cheltuieli au fost reale şi necesare, şi într-un cuantum rezonabil, fiind necesară prezentarea unei liste detaliate a tuturor cheltuielilor invocate, omiterea căreia poate avea drept efect respingerea revendicărilor în întregime sau în parte.
90. De asemenea, la determinarea caracterului rezonabil al cheltuielilor de asistență juridică, prezintă relevanță și jurisprudența CtEDO. Astfel, stabilind dacă costul asistenței juridice solicitate de reclamant este rezonabil, CtEDO a luat în calcul noutatea şi complexitatea chestiunilor de fapt şi de drept puse în discuţie (Manole și alții c. Moldovei, 13/07/2010, § 11). Pe de altă parte, dacă cauza este repetitivă şi există o jurisprudenţă bine stabilită în privinţa

chestiunilor disputate, CtEDO a acordat o compensaţie mai mică pentru asistenţa juridică (Oprea c. Moldovei, 21/12/2010, § 55).

91. La stabilirea caracterului rezonabil al serviciilor juridice solicitate, CtEDO a luat în considerare aportul avocaţilor (Boicenco c. Moldovei, 11/07/2006, § 176), precum şi relevanţa şi calitatea observaţiilor depuse de reprezentant la CtEDO (Ghimp c. Moldovei, 30/10/2012, § 71).
92. În speță, instanța de fond atestă că, reprezentantul reclamantului V.Sula, în persoana avocatului S.Mocanu a anexat doar bonul de plată în original seria WL nr.987657 din 23.01.2023, potrivit căruia serviciile pentru asistența juridică au fost cuantificate în mărime de 10000,00 lei, însă avocatul S.Mocanu nu a anexat lista detaliată a actelor/acţiunilor efectuate de avocat şi a timpului aferent acestora (cu tariful şi orarul negociat).
93. Subsecvent, instanța de judecată menționează ca fiind relevantă și jurisprudența CtEDO (*cauza Iatridis contra Greciei*) care constată că, la determinarea cheltuielilor și plăților de rambursare reclamate, instanța apreciază dacă aceste cheltuieli au fost reale, necesare și rezonabile referitor la mărimea lor, numărul orelor de muncă a reprezentantului, precum și tariful aplicat per oră .
94. Drept urmare, reieşind din specificul acţiunii civile, reținând probele prezentate pentru dovada cheltuielilor suportate, complexitatea cauzei, noutatea şi dificultatea întrebărilor juridice ridicate de speță, aportul avocatului la soluționarea cauzei, timpul şi munca depusă de avocatul S.Mocanu, instanța de judecată, reține că, cheltuielile pentru asistența juridică în mărime de 10000,00 lei, solicitate de către reclamant, nu sunt unele reale, necesare și rezonabile în raport cu circumstanțele cauzei, or, în opinia instanței de judecată, în speță, complexitatea cauzei este una redusă, volumul de lucru depus de către reprezentantul reclamantului, în persoana avocatului S.Mocanu este unul minim, or, avocatul S.Mocanu a participat doar la 3 din cele 6 ședințe judiciare, iar o ședință a fost întreruptă la cererea acestuia. Deasemenea S.Mocanu nu a întocmit personal cererea de chemare în judecată și nu a întocmit borderoul de calcul al cheltuielilor, din care să rezulte volumul său de lucru și cheltuielile reale suportate .
95. Potrivit art.85 alin.(1),lit.a),liniuța 5 din Codul de procedură civilă, de taxă de stat pentru judecarea pricinilor civile se scutesc reclamanţii în acţiunile : - de reparaţie a prejudiciului material şi/sau moral cauzat prin infracţiune.
96. În pofida acestei prevederi legale, potrivit confirmării de achitare a notei de plată seria/nr 00 3557 2978 5876 din 13.07.2022, ora 14:46, rezultă că, la intentarea acțiunii civile, reclamantul V.Sula a achitat taxa de stat pentru pretenția nepatrimonială / prejudiciu moral / în sumă de 100,00 lei . / f.d.23 /
97. Sub aspectul circumstanțelor de fapt stabilite și prevederilor legale enunțate, dat fiind că, acțiunea civilă a reclamantului V.Sula urmează a fi admisă partial, respectiv, instanța de judecată conchide despre oportunitatea de a încasa de la pârâții *****, în mod solidar, în beneficiul lui *****, cheltuielile de judecată cu titlu de taxă de stat în sumă de 100,00 lei și cheltuielile pentru asistența juridică în mărime de 4000,00 lei.

98. În conformitate cu prevederile articolelor 102 alin.(4^1), 205 alin.(1), 206 alin.(1,3), 236, 238-240 şi 358 alin.(1) din Codul de procedură civilă, instanţa de judecată ,-

A H O T Ă R Â T :

Se admite parțial cererea de chemare în judecată a reclamantului ***** către *****.

Se încasează de la Lupan Ilie, născut la *****, cod personal *****, în beneficiul lui ***** prejudiciul moral în mărime de 1500,00 / una mie cinci sute, 00 / lei.

Se încasează de la *****, născut la *****, cod personal *****, în beneficiul lui ***** prejudiciul moral în mărime de 1500,00 / una mie cinci sute,00 / lei.

Se încasează în mod solidar de la *****, în beneficiul lui *****, cheltuielile de judecată în mărime de 100,00 /una sută,00/ lei pentru taxa de stat și suma de 4000,00 / patru mii,00/ lei cu titlu de cheltuieli pentru asistența juridică .

În rest pretențiile reclamantului *****, se resping ca neîntemeiate.

Se explică participanţilor la proces, că instanţa va întocmi hotărârea integrală, dacă în termen de 30 de zile de la pronunţarea dispozitivului hotărârii vor solicita în mod expres acest lucru sau dacă în termen de 30 de zile de la pronunţarea dispozitivului hotărârii vor depune cerere de apel sau dacă hotărârea judecătorească urmează să fie recunoscută şi executată pe teritoriul altui stat.

Hotărârea poate fi atacată cu apel la Curtea de Apel Chișinău în termen de 30 zile de la pronunţarea dispozitivului hotărârii, prin intermediul Judecătoriei Orhei, sediul Șoldănești.

Preşedintele şedinţei, judecător / semnătura / Elvira LAVCIUC

Copia corespunde originalului :

Judecător Elvira LAVCIUC

Președintele ședinței: Elvira Lavciuc